

EGY

1.

A remény tartotta bennük a lelket, meg a bizonyosság, hogy a Gondviselés épp elég szenvedést mért már rájuk, mielőtt beteljesíti álmaikat. Útjuk során szinte mindent elveszítettek, érveltek: gyermekeket, gyógyítókat, vezetőket – Isten mind elragadta tőlük, de immár megkíméli őket a további veszteségektől, jóvá teszi szenvedéseiket és bőséggel kárpótol a nehézségekért.

Amikor észlelték a közelgő hóvihár első jeleit – a wyomingi hegycsúcsok fölé tornyosuló roppant felhőket, az ezüstös jég-szilánkokat a szélben –, azt mondogatták egymásnak: ez már az utolsó próba. Ha most visszafordulnak, ha hagyják, hogy a felhők és jég-szilánkok megfélemlítsék őket, akkor mindazok, akiket útközben temettek el, hiábavalóan haltak meg; szenvedésük a magukéval együtt értelmetlenné válik. Tovább kell menniük. Most minden korábbinál nagyobb hittel kell bízniuk a Nyugatról szőtt álomban. Elvégre, mondogatták, ez még csak október első hete; ha meg is élnek egy-két záport, ahogy felfelé kapaszkodnak, mire beáll a tél, már a heglánc túlsó oldalán lesznek, odalent a füves legelőkön.

Hát csak tovább előre; előre az álomért.

Amúgy is késő lenne visszafordulni. Még ha az elmúlt héten esett hó nem is pecsételi le a hágót mögöttük, a csonttá soványodott és legyengült lovak aligha vontatják át még egyszer a szekereket azokon a hegyeken. Nem maradt más választás, mint menni előre, még ha rég el is vették tájékozódó képességüket, és éppoly vakon tapogatóznak a fehérségben, mintha éjfél lenne.

A szél egy-egy pillanatra szétfoslatta a felhőket, égboltnak vagy napnak azonban ilyenkor sem látták jelét – csak egy újabb

könyörtelen hegycsúcs magasodott köztük és az ígéret földje között, amelynek csúcsáról a szél felhőkben úzta le a havat, le azokra a meredek kaptatókra, amelyekkel meg kellett küzdeniük, ha életben akartak maradni.

Ám a reménység egyre csak fogyatkozott, míg mostanra szinte semmivé lett. A nyolcvannégy bizakodó lélekből, aki 1848 tavaszán útra kelt a missouri Independence-ből (s akiknek számát a születések útközben további hat fővel gyarapították), mára alig harmincegyen maradtak életben. Útjuk első három hónapjában, Kansasen át Nebraskába, azután keresztül Wyoming négyszáznyolcvanhét mérföldjén, mindössze hat haláleset történt. Hárman vízbe fúttak, ketten elkóboroltak és alighanem az indiánok áldozatai lettek, egy a tulajdon kezével kötötte fel magát egy fára. A nyári forróságban azután elburjánzottak a betegségek, és az utazás megpróbáltatásai kezdték megviselni a pionirokat. A nagyon fiatalok és nagyon idősek múltak el elsőként, betegedtek meg a poshadt víztől és poshadt hústól. A férfiak és nők, akik öt-hat hónappal korábban még kicsattantak az egészségtől, szívósak voltak, bátrak és érettek, kezdtek összeaszódni és meggörbülni, ahogyan a fejadagok csökkentek, s a föld, amelynek különféle vadjairól és gyümölcsseiről legendák járták, nem táplálta őket a beígért bőségben. A férfiak, akik olykor napokra hátrahagyták a szekértáborot, hogy élelmet keressenek, beesett szemmel és üres kézzel tértek vissza. Az utazók ebben a végletekig legyengült állapotban néztek farkasszemet a hideggel, amelynek hatásai rettenetesnek bizonyultak. Alig három hét leforgása alatt negyvenheten szenvedtek ki; ennyi esett áldozatul a fagnak és hónap, kimerültségnek, éhezésnek és reményvesztettségnek.

A holtak nyilvántartása Herman Deale-re hárult, aki a túlélők közül a legtöbbet konyított az orvosláshoz, amióta Hodder doki is meghalt, s aki azt mondta: ha elérik Oregont, a Nyugat bőségszaruját, a túlélők együtt imádkoznak majd az eltávozottak lelki üdvéért, és leróják illő kegyeletüket minden egyes lélek felett, akit útjuk során elveszítettek. Ám amíg eljött az a boldog óra, az élők nem sok gondot fordítottak a halottakra, akik megtértek az Úr keblének melegébe és nyugalamába, így aligha sérelmezték sekély sírjaikat vagy a felettük elmondott kurta imádságokat.

– Majd szeretettel szólunk felőlük – jelentette ki Deale –, ha végre egy kis lélegzethez jutunk.

Másnap, ahogy mindezt megfogadta a holtaknak, maga is csatlakozott hozzájuk, amikor földi teste egy szeles hómezőn felmondta a szolgálatot. Hullája temetetlen maradt, legalábbis emberkéz nem temette el. Úgy szakadt a hó, hogy mire szegényes adagját felosztották az életben maradt utazók között, a teste már el is tűnt a szemük előtt.

Aznap éjjel Evan Babcock és asszonya, Alice távozott el álmában, míg Mary Willcocks, aki túlélte mind az öt gyermekét, miközben látta férjét beleaszódni és belehalni a gyászba, oly szívet tépő zokogással adta vissza lelkét teremtőjének, ami azután is ott visszhangzott a hegyoldalon, hogy elcsendesült a szív, amelyből felszakadt.

Felkelt az újabb nap, enyhét azonban nem hozott. A hó éppúgy szakadt, mint addig, és immár egyetlen hasadék nem támadt a felhőkön, hogy a pionírok láthassák, mi áll előttük. Leszegett fejjel meneteltek, túl fáradtan a beszédhez, még kevésbé az énekhez, pedig májusban és júniusban csak úgy zengtek a hozsannák, melyek a Mennyek Urát és a dicső kalandot éltették.

Sokan magukban imádkoztak, erőt kértek Istentől a túléléshez, s néhányan talán azt is megfogadták, hogy ha megkapják ezt az erőt, és a fehér vadon túloldalán végre kibukkannak a zöldellő mezőkre, hálájuk olyannyira nem ismer majd határokat, hogy életük utolsó percéig tanúsítani fogják: az ember még a legnagyobb nyomorúság közepette sem fordíthat hátat Istennek, mert Isten a reménység és az örökkévaló Úr.

2.

Az utazás kezdetén összesen harminckét gyermek csatlakozott a karavánhoz. Közülük mostanra csak egy maradt. Maeve O'Connellnek hívták, és tizenkét éves teste olyan szívós erőt rejtett, ami elképesztette volna azokat, akik tavasszal még a fejüket csóválták, amikor megözvegyült apjának szemébe mondták, hogy a lányka sosem éli túl az utazást. Csupa csont és bőr, mondták; gyenge a lába, gyenge a hasa. Bizonyára gyenge a feje is, súgtak össze a háta mögött, akárcsak apjának, Harmonnak, aki a missouri gyülekező során a legrészletesebben taglal-

ta Oregonhoz fűződő becsvágyó terveit. Oregon talán maga a földi éden, mondta, mégsem az erdők és hegyek avatják majd az emberi akaraterő diadalává, hanem az a dicső és fényes város, amit ott szándékozik alapítani.

Bolond beszéd, vélte mindenki, kivált egy olyan ír szájából, aki Dublinon, Liverpool sikátorain és Bostonon kívül nem látott mást. Mit tudhat egy ilyen a tornyokról és palotákról?

Miután megkezdődött az utazás, lassan elcsendesedtek azok, akik maguk között csipkelődve kibeszélték Harmont, ő maga pedig megtanulta, hogy legfeljebb lányával beszélheti meg a városalapítással kapcsolatos terveit. Útitársaik mind szerényebb reményeket fűznek a távoli földet illetően. Egy kis tisztás, amelynek szélén rönkkunyhót emelhetnek maguknak; jó föld, édes víz. Gyanakvást kelt, aki nagyobbra tört.

Nem mintha a szerényebb igények bárkit is megkíméltek volna a haláltól. Sok férfi és asszony, aki a legélesebb hangon bírálta Harmon becsvágyát, mostanra meghalt, a jó földtől és édes víztől messze kaparták el, a bolond meg a csont és bőr lánya azonban tovább élt. Maeve és Harmon még az utolsó, legreménytelenebb napokon is suttogva beszélgetett, miközben szoroson egymáshoz bújt és csonttá aszott gebéje mellett botorkált. S ha a szél egy pillanatra alább hagyott, elhordta szavaikat legközelebbi társaik füléhez. Lehetett bármily elcsigázott, apa és lánya még most is a városról beszélt, amit azután épített, hogy megpróbáltatásai véget értek; arról a csodáról, ami azután is fennmaradt, hogy Oregon összes rönkkunyhója szétkorhadt és építőik emléke réges-rég feledésbe merült.

Még nevet is adtak ennek az idővel dacoló metropolisznak. Everville-nek fogják hívni. Az Örök Városnak.

Á, Everville!

Hány éjszakán hallgatta Maeve az apját, ahogyan arról a helyről beszélt; ahogyan a pattogó tüzet kémlelte, de a szemei előtt egészen mást látott: a csodálatos utcákat és tereket, a nemes házakat.

– Néha olyan, mintha apám már járt is volna ott – jegyezte meg Maeve egy május végi estén.

– De hát jártam is, édes lányom – nézett végig Harmon a nap utolsó fényében fürdő végtelen tájon. Ösztövé, inas férfi volt,

még a bőség hónapjaiban is, akit az Úr szárnyaló látomásokkal kárpótolt egyszerű, szögletes, földhöz ragadt külleméért. Lánya feltétel nélkül szerette, ahogyan annak előtte az anyja is, és sosem jobban, mint amikor Everville-ről beszélt.

– És ugyan mikor látta? – kérdezte tőle kihívó hangon.

– Ó, hát az álmaimban – felelte, majd cinkos hangon suttogni kezdett. – Ugye, emlékszel Owen Buddenbaumra?

– Ó, igen.

Hogy is feledhetné bárki a rendkívüli Mr. Buddenbaumot, aki Independence-ben töltött rövidke idejük alatt barátkozott össze velük? Lassan őszebe forduló vörhenyes szakáll, hetykén felkunkorodó viaszozott bajusz, a legelőkelőbb prémkabát, amit Maeve valaha látott, s hozzá olyan hang, amelyen égi bölcsességnek hangzott még a legközönségesebb dolog is, amit kiejtett a száján (márpedig Maeve megítélése szerint ilyesmi tette ki apjával folytatott beszélgetésének legnagyobb részét).

– Milyen csodálatos ember – ábrándozott el.

– Tudod, miért keresett meg minket? Mert hallotta, ahogyan szólítottalak, és tudta, mit jelent a neved.

– Apám azt mondta, örömet jelent...

– Úgy bizony. – Harmon még közelebb hajolt a lányához.

– Ugyanakkor egy ír szellem neve is, aki álmaiban látogatja meg az embert.

– Ezt még sosem hallottam – kerekedett ki a lány szeme.

– Igaz lenne?

– Miért hazudnék neked? Még mókából se. Igen, gyermekem, igaz. S amikor hallotta, ahogyan hívtalak, belém karolt és azt mondta: Az álmok kapuk, Mr. O'Connell. E szavakkal szólított meg.

– Azután mi történt?

– Azután azt mondta: De csak ha van merszünk átlépni a küszöböt...

– Folytassa.

– Majd talán egy másik napon.

– Papa! – tiltakozott Maeve.

– Légy büszke, gyermekem. Nélküled sosem találkoztunk Mr. Buddenbaummal, és hiszem, hogy a szerencsénk abban a pillanatban fordult meg, amikor ez történt.

Erről többet egyetlen szót sem lehetett kihúzni belőle, ehelyett a fák felé terelte a társalgást, amelyeket Everville főutcája men-

tén szándékozott ültetni. Maeve tudta, hogy hasztalan lenne erőltetni, ám azután hosszasan elgondolkodott az álmokról. Olykor arra ébredt az éjszaka közepén, hogy álmok foszlányai kergézték a fejében, s miközben fekvé nézte a csillagokat, eltűnődött: Talán a kapuban álltam? És volt valami csodálatos a túloldalon, amit máris elfelejtettem?

Eltökélten meg akarta őrizni magának ezeket a töredékeket, ezért némi gyakorlás árán megtanulta, ébredés után hogyan idézze fel és írja le őket fennhangon. A szavak magukba zárják őket, ismerte fel, bármily kezdetlegesek; elég néhány szótag ahhoz, hogy megőrizzenek egy álmot, mielőtt elillanna.

Megtartotta magának ezt a képességet (még csak nem is említette apjának), és a nyár hosszú, poros napjaiban kellemes időtöltésévé vált ülni a szekéren és összeölteni az emlékében őrzött álomfoltokat, hogy azok még tarkább szőttest alkossanak, mint bármi a könyveiben.

Ami a negédes Mr. Buddenbaumot illeti, a neve hosszú-hosszú időn át nem került elő megint. Amikor végül mégis megemlítették, arra olyan körülmények között került sort, hogy Maeve élete utolsó percéig nem felejtette el.

Már elérték Idahót, és Dr. Hodder szerint (aki minden harmadik este egybegyűjtötte a társaságot, hogy beszámoljon a haladásukról) jó esélyük nyílt arra, hogy átkeljenek a Kék-hegységen és megpillantsák Oregon termékeny völgyeit, mielőtt még az őszi hűvös csípősebbé tenné a levegőt. Noha a készleteik kezdtek kimerülni, a lelkesedésük tovább szárnyalt, és e lelkesedés hevében Maeve apja megemlítette Everville-t. Az odavetett megjegyzés talán észrevétlen is maradt volna, ha nincs egy utazó, egy Goodhue nevű zsémbes fickó, akit a whisky csak még kiállhatatlanabbá tett, és aki mohón lecsapott az alkalomra, hogy végre beleköthet valakibe.

– Ez a te istentelen városod sose fog megépülni – jelentette ki Harmon előtt. – Nem kérünk belőle. – Fennhangon beszélt, mire sokan, akik verekedést szimatoltak és alig várták, hogy valami elterelje a figyelmüket a próbákról, kezdtek közelebb oldalogni.

– Oda se figyeljen rá, papa – nyúlt Maeve apja keze után, de az összevont szemöldökből és megfeszült állból már látta, hogy apja nem fog meghátrálni a kihívás elől.

– Miért mondod ezt? – kérdezte Goodhue-t.

– Csak mert ostobaság – felelte a részeg. – Te pedig bolond vagy.

Akadozva beszélt, de ez sem leplezte mély megvetését.

– Nem azért jöttünk ideig, hogy a te kalitkában éljünk.

– Nem kalitka lesz – jelentette ki Harmon. – Új Alexandria lesz, új Bizánc.

– Egyikről se hallottam soha – hallatszott egy harmadik hang.

Egy bikányi termetű, Pottruck nevű férfi szólt. Maeve még apja vállának menedékében is megremegett a láttára. Goodhue csak szájalt, semmi több, de Pottruck igazi vadember hírében állt, aki egyszer annyira összeverte a feleségét, hogy az kis híján belehalt.

– Hatalmas városok voltak – őrizte meg Harmon a lelki nyugalma –, ahol az emberek békében és bőségben éltek.

– Honnét veszed ezt a sok szarságot? – köpött ki Pottruck. – Úgy látom, túl sokat olvasol. Hol dugdosod a könyveidet? – Öles léptekkel O’Connell szekere felé indult. – Megmutatod őket vagy nekem kell előrángatnom?

– Maradj távol a tulajdonunktól – lépett az útjába Harmon.

Pottruck nem is lassított, csak félresöpörte az útjából és ledöntötte a földre. Azután, Goodhue-val a nyomában, felhúzta magát a szekérre és félrehajtotta a vásznat.

– Egy lépést se tovább! – állt fel Harmon és indult botladozva a szekér felé.

Amint néhány lépésnyire került, Goodhue megpördült, késsel a kezében. Csorba fogaival rávigyorgott Harmonra.

– Hohó! – mondta kajánul.

– Papa... – törtek fel Maeve könnyei. – Kérem, ne...

Harmon a válla felett visszanézett leányára.

– Nem lesz baj. – Nem indult tovább, csak megállt és nézte, ahogyan Goodhue felkapaszkodott a szekérre és csatlakozott Pottruckhoz, aki felforgatott mindent.

A szóváltás csak tovább duzzasztotta a tömeget, a bámészkok közül mégse sietett senki Harmon és a lánya segítségére. Kevesen kedvelték Pottruckot jobban, mint az O’Connelleket, de tudták, melyik tehet bennük több kárt.

Elégedett morgás hallatszott a kocsi belsejéből, majd Pottruck bukkant fel egy sötét, fényes tíkfa ládával, amit minden teketória nélkül ledobott a földre. Goodhue, miután serege élén leug-

rott a bakról, neki is állt felfeszegetni a késével, majd, amikor nem boldogult, szurkálni kezdte a fedelet.

– Csak kárt teszel benne – sóhajtott fel Harmon. – Inkább kinyitom.

Elővette a nyakába lógatott kulcsot és letérdelt, hogy kinyissa a ládát. Mostanra Pottruck is előkerült, hogy durván félretaszítsa Harmont és felrúgja a fedelet.

Maeve számtalanszor látta már, mi van a ládában. Az oktalanok számára nem sokat mondott – csak néhány bőrszíjjal összekötött papírtekercs –, de ő és az apja igazi kincsként kezelte. Everville városa e lapokon várta a megszületést, minden keresztútjával és terével, parkjával, sugárútjával és középületével együtt.

– Na, mit mondtam? – köpött ki Pottruck.

– Könyveket mondtál – szúrta közbe Goodhue.

– Azt mondtam, szarság. – Pottruck beletúrt a ládába, ide-oda lökdöste a tekercseket, ahogyan értékek után kutatott.

Maeve elkapta apja tekintetét. Harmon egész testében remegett, arca hamuszürkévé vált. Beletörődése, úgy tűnt, felülkerekedett indulatán, amiért Maeve nem győzött hálás lenni. A papírokat lehet pótolni. Őt nem.

Pottruck mostanra feladta a turkálást, és unott arckifejezéséből ítélve készen állt rá, hogy visszatérjen az asszonyveréshez. Tán így is tesz, ha Goodhue figyelmét nem kelti fel valami, ami a láda legalján hevert.

– Ez meg mi? – görnyedt előre és nyúlt le a láda mélyére. Borotvátlan arcán széles vigyor terült el. – Nekem nem tűnik szarságnak.

Kiemelte a tárgyat a fénybe, kicsúsztatta a csomagolásból, amelyben eddig rejtezett, és feltartotta, hogy mindenki láthassa. Ez eddig még Maeve-nek sem sikerült, ezért zavartan hunyorogva nézett rá. Valamiféle keresztnek tűnt, de nem olyanak, amelyet egyetlen keresztény is viselne.

Odaaraszolt apja mellé és sűgva kérdezte:

– Mi az, apám?

– Ajándék... – felelte Harmon. – Mr. Buddenbaumtól.

Egy Marsha Winthrop nevű asszony – a kevesek egyike, aki korábban mutatott némi gyengédséget Maeve iránt – most kilépett a bámészok közül, hogy vessen egy közelebbi pillantást Good-

hue leletére. Testes, éles nyelvű asszonyság volt, akinek hangjára rögvest abbamaradt a sugdolózás.

– Nekem valamilyen ékszernek tűnik. – Harmonhoz fordult.
– A feleségéé volt?

Maeve idővel sokat tűnődött azon, mi üthetett akkor az apjába; vajon a konokság vagy a perverz késztetés tartotta-e vissza az ártatlan füllentéstől. Akárhogy is, nem élt a könnyű szabadsulás lehetőségével.

– Nem – felelte. – Nem a feleségemé volt.

– Akkor hát? – akarta tudni Goodhue.

A válasz nem Harmon szájából, hanem a tömegből hangzott el.

– Az ördög jele – jelentette ki egy dörgedelmes hang.

Fejek fordultak felé, majd mosolyok hervadtak le, amint a hátsó sorokból előlépett Enoch Whitney. Nem szentelték pappá, de saját elmondása szerint ő volt közöttük a leginkább istenfélő, akit az Úr arra indított, hogy figyelje hittársait és szüntelenül emlékeztesse őket a körükben tanyázó Ellenségre, meg az ő ártó munkájára. Lehetett bármily terhes a feladat – amint arra minden adandó alkalommal emlékeztette is nyájának tagjait –, rá bízott a felelősség, hogy pellengérré állítson mindenkit, aki tettel, szóval vagy szándékkal jottányit is eltért a parancsolatoktól. A bujálkodókat, természetesen; a házasságtörőket, a csalókat. S ma este: a bálványimádókat.

Ezért hát odalépett az eltévelyedett apa és lánya elé, felindultan a jogos méltatlankodástól. Hórihorgas, vézna férfiú volt, akinek bünt fürkésző tekintete egy-egy pillanatnál tovább semmin és senkin nem állapodott meg.

– Mindig is láttam bűnös jellemed, O’Connell – mennydörögte, miközben tekintete a megvádoltról Maeve-re, majd a Goodhue által szorongatott tárgyra rebtent. – Most már azt is látom, miben gyökereznek bűneid. – Kinyújtotta a kezét. Goodhue beleejtette a keresztet, mielőtt hátrébb húzódott.

– Nem vagyok bűnös semmiben – jelentette ki Harmon.

– Ez talán semmi? – emelte fel a hangját Whitney. Erőteljes hangon beszélt, amelynek pallérozásába sosem fáradt bele. – Ez talán semmi?

– Azt mondtam, nem vagyok...

– Árudd el, O’Connell, milyen szolgálatot végzel a Sátánnak, amivel kiérdemelted ezt a förtelmet?

A tömeg egy emberként kapott levegő után. Ilyen nyíltan ritkán esett szó a Gonoszról; az efféle szavakat csak suttogva merték kiejteni, nehogy magukra vonják az említett figyelmét. Whitneyt ez sem tartotta vissza. Láthatóan kedvét lelte abban, ha falra festette az ördögöt.

– Nem végeztem semmilyen szolgálatot – jelentette ki Harmon.

– Akkor hát ajándék.

– Igen. – Újabb elakadt lélegzetek. – Csakhogy nem a Sától.

– Ez itt a Sátán műve! – kiáltott Whitney.

– Nem az! – kiáltott vissza Harmon. – Nincs semmi dolgom a Sátánnal. Maga beszél folyvást a pokolról, Whitney! Maga az, aki minden sarokban ördögöt lát! Szerintem az ördög nem törődik velünk. Szerintem az ördög jól elvan egy távoli helyen, ahol...

– Az ördög mindenütt jelen van! – közölte Whitney. – Csak arra vár, hogy megbotoljunk és elbukjunk. – Ezt már nem is Harmonnak, de az egész gyülekezetnek szánta, ami Whitney felbukkanása óta némiképp megritkult. – Nincs hely, még a legtávolabbi vadonban sem, ahol ne kísértene bennünket.

– Úgy beszél az ördögről, ahogyan igaz kereszténynek Istenről illik beszélnie – jegyezte meg Harmon. – Néha eltűnődöm, kinek is szolgál valójában.

A válasz valóságos dührohamba lovalta Whitneyt.

– Hogy mered megkérdőjelezni a hitemet – tajtékozott –, amikor bizonyítékom van a tisztátalan üzelmeidre, bizonyítékom, amit itt tartok a kezemben! – Hallgatósága felé fordult. – Nem tűrhetjük meg ezt az embert magunk között! Vészt hoz ránk, amint alvilági urait szolgálja! – Előrenyújtotta a függőt, ahogyan végigjárt a sorok előtt. – Kell-e ennél több bizonyíték? Ennél, ami gúnyt űz Urunk keresztben elszenvedett kínhalálából? – Visszafordult Harmon felé, hogy vádló ujjal mutasson rá. – Újra megkérdem: milyen szolgálatokat végeztél ezért?

– Én pedig újra elmondom, most utoljára, hogy amíg nem szűnik meg az ördög munkáját keresni, addig maga lesz a leg-hatalmasabb szövetségese. – Gyengéd hangon beszélt, mintha csak egy ijedt kisfiút próbálna csitítgatni. – A tudatlansága az ördög áldása, Whitney. Valahányszor gúnyt űz valamiből, ami meghaladja a tudását, a Sátán kacag rajtunk. Maga a kegyeltje,

Whitney, nem én. Magáért ad hálát az esti imáiban. – Oly egyszerűen, mégis elegánsan borították rá az asztalt, hogy Whitney egy pillanatig nem is fogta fel, milyen megsemmisítő vereséget szenvedett. Némán, összeráncolt homlokkal meredt ellenlábására, míg az elfordult tőle, hogy az összegyültekhez szóljon. – Ha nem kívánják, hogy a lánnyal magukkal utazzunk tovább, ha elhiszik mindezt a sületlenséget, csak mondják meg, és másik úton megyünk. Azt azonban tudja meg mindenki, hogy nincs a szívemben vagy a fejemben semmi olyan, amit ne a teremtő Úristen helyezett volna oda...

Könnyes szemmel érkezett el rögtönzött beszédének végére, miközben Maeve az ujjai közé csúsztatta kezét, hogy megnyugvásul szolgáljon. Egymás mellett álltak a tömeg előtt, várták az ítéletet. Rövid csend lett, amit azután nem Whitney, hanem Marsha Winthrop tört meg.

– Nem látom okát, hogy külön menjenek – jelentette ki.
– Együtt kezdtük ezt az utat, hát úgy is illendő, hogy együtt fejezzük be.

A józan értelem hangja megkönnyebbülést hozott a tömegnek, miután ennyi szó esett mennyről és poklról. Innét-onnét helyeslő morgás hallatszott, majd a legtöbben kezdtek szétszéledni. A dráma véget ért. Akadt munka bőven: kerekeket rögzíteni, híg levest főzni. Az erényes Whitney testvér mégsem akarta egy utolsó figyelmeztetés nélkül útjára engedni az embereket.

– Ez itt maga a veszedelem! – mordult fel, amint a porba dobta és megtaposta a keresztet. – Minket is leránt magával a pokolba.

– Nem rángat minket sehová, Enoch – rázta a fejét Marsha.
– Most már ideje lehiggadnia, nem gondolja?

Whitney vetett egy fanyar pillantást Harmon irányába.

– Rajtad tartom a szemem – figyelmeztetett.

– Minő megnyugvás – felelte Harmon, hogy ezzel kicsaljon egy kurta nevetést Marshából.

Mintha a kacaj hangjai is taszítanák, Whitney elviharzott, morogva utat tört magának a tömegben.

– Jobb lesz, ha vigyáz magára – szólt Marsha Harmonnak, amint ő maga is dolgára indult. – Nehogy még veszélybe sodorja magát ezzel a beszéddel.

– Igazán kedves volt hozzánk – felelte a férfi. – Hálás köszönetem.

– A kölyökért csináltam – vallotta meg Marsha. – Nehogy azt higgye már, hogy az egész világnak elment az esze.

Azzal vége is lett; Harmon összeszedegethette a szétszórt papírosait, hogy visszategye őket a ládába. Amint apja hátat fordított, Maeve a függőért indult, felvette és alaposan tanulmányozta. Az elmúlt percekben elhangzott leírás minden szava bizonyítást nyert előtte. Csinos kis holmi, semmi kétség. Ragyog, akár az ezüst, bár a fényét skarlát és égszínkék pettyek fakítják. Szívesen viselne ilyet bármilyen hölgy, feleség vagy sem, mégis nyilvánvaló, hogy több egyszerű ékszernél. A közepén ábrázolt alak kétségkívül emlékeztet a keresztre feszített Jézusra, csak hogy ez a teljesen pucér megváltó férfi és női jellegzetességekkel is bír. Nyilván nem az ördög képmása, hiszen nincsen benne semmi félelmetes: se paták, se szarvak. Alakzatok sugároznak a kezéből és fejéből, lent a lábai közt, amelyek némelyike ismerős (egy majom, villám, két szem, egyik a másik felett), mások ismeretlenek, de egyik sem ártó vagy szentségtelen.

– Jobb, ha nem nézegeted túl soká – hallotta meg apja hangját.

– Miért? – meredt tovább maga elé. – Meg talál bűvölni?

– Az igazat megvallva, én sem tudom, mire képes – ismerte be az apja.

– Mr. Buddenbaum nem mondta el?

Apja átnyúlt a válla felett és gyengéden kihámozta a függőt az ujjai közül.

– Ó, dehogyisnem, elmondta – tért vissza Harmon a ládához, hogy elrejtse benne a medált –, csak én nem értettem egészen. – Miután ellenőrizte a láda tartalmát, rázárta a fedelet, majd nekiállt visszavinni a ládát a szekérre. – És azt hiszem, nem tanácsos hangosan is kimondani annak az embernek a nevét.

– Miért nem? – Maeve eltökélte magát, hogy valamilyen választ kicsikar az apjából. – Rossz ember?

Harmon letette a ládát a szekér végébe.

– Nem tudom, miféle ember – felelt halkán. – Az igazat megvallva, még azt se tudom, ember-e. Talán... – Felsőhajtott.

– Talán mi, papa?

– Talán csak álmodtam.

– De én is láttam.

– Akkor talán mindketten álmodtuk. Talán Everville se más, csak egy álom, a kettőnk álma.

Apja bizonygatta, hogy sosem hazudna, és Maeve hitt neki, még most is hitt neki – de vajon miféle álmok képesek olyan valóságos tárgyakat teremteni, mint a medál, amit az imént a kezében tartott?

- Én ezt nem értem – vallotta meg.
- Majd máskor beszélünk róla. – Harmon kézfejjével végigsimított összeráncolt homlokán. – Most már elég ebből.
- De mikor folytatjuk? – akarta tudni Maeve.
- Tudni fogjuk, ha eljön az ideje. – Harmon a szekér mélyére rejtette a ládát. – Az ilyen dolgokkal már csak így van.

KETTŐ

1.

Az ilyen dolgokkal, az ilyen dolgokkal – pontosan miféle dolgokkal? Az elkövetkező néhány hétben, ahogyan a szekerek sora átzötykölődött Idahón, követve a nyugatnak tartók kitaposott útját, Maeve folyvást azon töprengett, amit akkor este látott és hallott, bár igazából ezzel is csak a figyelmét akarta lekötni, miként az álomfoszlányok összeöltésével, hogy elűzze az út egyhangúságát. Júniusban és júliusban többnyire füllesztő napok követték egymást, amíg mindenkinek elment a kedve a játszadózástól. A felnőtteknek könnyű, gondolta Maeve, vannak térképeik és vizzályaik, ami lekösse őket. Nem is beszélve azokról a dolgokról, férfiak és nők között, amiket tizenéves fejfel még nem teljesen képes megérteni, bármennyire szeretné. Megfigyelései alapján egyértelműnek tűnt, hogy a fiatal férfiak sokat megtesznek az olyan lányokért, akik képesek elbűvölni őket. A nyomukban lihegnek, akár az ölebek, mohón várják, hogy a hasznukra legyenek; ha kell, bolondot is csinálnak magukból. Nem igazán értette ezeket a rituálékat, de gyorsan tanult, és tudta, hogy ezt a rejtélyt – nem úgy, mint a boszorkányos Mr. Buddenbaumét – végül sikerül majd megoldania.

Ami az apját illeti, igencsak visszahúzódott a Whitneyvel történt összeccsapás után. Sokkal kevesebbet vegyült a többi utazó közé, olyankor is csak néhány üres és semmitmondó frázist váltott velük, ám szekérének biztonságában és rejtekében tovább csiszolta Everville-lel kapcsolatos terveit, miközben minden korábbinál nagyobb lelkesedéssel ásta bele magát a részletekbe. Maeve csupán egyetlen egyszer próbálta elvonni a mun-

kától, ekkor apja nyersen ráparancsolt, hogy hagyja békén. Mint elmondta, feltett szándéka, hogy bemagolja egész Everville-t, így ha Pottruck, Goodhue vagy bárki más megkísérli elpusztítani a terveket, emlékezetből is felépítheti majd az egész dicső várost.

– Légy türelemmel, szívecském – enyhült meg egy pillanat múltán. – Már csak néhány hét, és átkelünk a hegyeken. Akkor keressünk egy völgyet és nekilátunk.

Ebben is, miként minden másban, megbízott apjában, és hagyta, hogy a terveit érlelgesse. Mi az a néhány hét? Addig megelégszik az álmok, a kimondatlan dolgok, a férfiak és nők közti dolgok hármis misztériumával.

Kis idő múlva már Oregonban lesznek. Mi sem biztosabb.

2.

A melegség azonban kivészett a világból, mielőtt még az augusztus véget érhetett volna, a harmadik hét végére pedig már a legélesebb szeműek sem tudták kivenni a Kék-hegység távoli vonulatait. A fejadagok ezalatt úgy leapadtak, hogy sokaknak gyalogni sem maradt erejük, és a tábortüzek körül beszélni kezdtek, hogy a baráti bennszülöttek szerint ilyentájt merőben szokatlan viharok készülődnek. Sheldon Sturgis, aki mindeddig laza tempót diktált a menetnek (egyesekek szerint mindig így szokta, mások egyszerűen gyengének és iszákosnak titulálták), egyszerűen siettetni kezdte azokat, akik feltartották a többieket, ám, ahogy szaporodtak a gyengék és betegek, úgy szaporodtak a hibák és balesetek, nem is számítva az ilyen utazások szokott hátráltató tényezőit: kitört kerekeket, lesérült állatokat, elzárt utakat.

A halál valamikor szeptember elején vált az útitársukká, ezt Maeve biztosan tudta. Eleinte nem látta, csak a jelenlétét érezte, maguk körül a vidéken, ahol érintésével és leheletével kipusztított minden életet. A másként ilyenkor termő fák elhullatták leveleiket és pőrén álltak; kisebb és nagyobb állatokat láttak holtan vagy haldokolva az út mentén. Szeptemberben csak a döglegyek híztak; de hát a halál a legyek legjobb barátja, nem?

Éjjel, amíg várta, hogy elragadja az álom, hallotta a közelben imádkozó férfiakat, amint Istenhez könyörögtek, hogy tartsa kordában a halált.

Mindhiába. A halál így is eljött. Marsha Winthrop kisfiához, Williamhez, aki Missouriban, alig két héttel az indulás előtt született. Jack Pottruck apjához, a fiához hasonló fenevadhoz, aki egyszeriben legyengült és az éjszaka közepén elpusztult (noha nem csendesen, mint a Winthrop baba, hanem szörnyű üvöltések és szitkok közepette). A testvérpárhoz, Brenda és Meriel Schonberghez, a két vénlányhoz, akiknek elmúlására csak akkor derült fény, amikor szürkületkor megállt a menet, egyedül az ő szekerek araszolt tovább, miután a két halott nő már nem fogta vissza a lovakat.

Maeve önkéntelenül is eltűnődött, miért éppen ezeket a lelkeket választotta a halál. Azt még megértette, miért ragadta el az édesanyját: nagyon szép volt, kegyes és kedves. A halál azt akarta, hogy a világ szegényebb, ő maga pedig gazdagabb legyen az elveszejtése által – de ugyan mit akart egy csecsemővel, egy vén iszákossal, meg két megfonnyadt szipirtyóval?

Nem zaklatta apját ezekkel a kérdésekkel; e nélkül is elég nyugzottnak tűnt. Noha szekere nem adta meghibásodás jelét, és a lova is volt olyan egészséges, mint akármelyik a sorban, beesett tekintetén látni lehetett: apja éppúgy felismerte a halál nem kívánt jelenlétét. Mind nagyobb gondot fordított hát a fakó lovas megfigyelésére, hátha azonosíthatja és ezzel erőt önthet apjába, ha pedig a közelükbe merészkedne, elriasztja egy imádsággal vagy énekkel. Többször is érezte, mintha a szeme sarkából látná, amint befurakodik a szekerek közé, sötét alakként a porfelhőben, de sosem lehetett bizonyos semmiben, így inkább csendben maradt, és nem fárasztotta apját ellenőrizetlen sejtésekkel.

Teltek a napok, erősödött a hideg, és amikor végre megjelent előttük a Kék-hegység, oldalai fehérlettek a fák vonala alatt, mögöttük pedig fekete és jégtől terhes fellegek dagadoztak.

Azután Abilene Welscht és Billy Baxtert, akinek cicázása nyáron oly sok szóbeszédet (és Martha Winthrop részéről gúnyos kacajt) szült, egy reggel keményre fagyva, egymás karjaiban találták, távol a tüzek melegétől, ahová azért vonultak el, hogy zavartalanul élvezhessék egymás társaságát. S ahogy eltemették őket, Hodder doki már hiába beszélt arról, hogy a pár odafent a mennyek királyságában örök időkre egyesül, hiszen az Úr is megbocsátja az igaz szerelemből fogant vétket, Maeve feltekint-

ve nem látott mást, csak a szürke égboltot és az első szállingózó hópelyheket. Eljött a vég kezdete.

3.

Ezután már nem fürkészte a halál fakó lovasát. Ha addig lóháton is kísérte a szekereket, ahogyan gyanította, mostanra más alakot öltött. Egyszerűbbé vált. Ő lett a fagy.

Sok utazóval tüstént végzett, akiket pedig nem ölt meg, azokat burkolatlan fenyegetésével gyötörte: lelassította az agyukat és vérkeringésüket, elzsibbasztotta ujjait és lábukat, jégkristályaival befurakodott a tüdejükbe.

Még ekkor is, amikor oly sokan meghaltak, míg a többiek haldokoltak, Maeve ezt hallhatta apjától:

– Ennek nem így kellett volna lennie. – Mintha csak megszegtek volna egy személyesen neki tett ígéretet. Az ígérő személye nem is lehetett kérdéses: Mr. Buddenbaum. Ő töltötte meg becsúsgyal apja szívét; ő halmozta el ajándékokkal és bízta arra, hogy induljon Nyugatra és építsen. Elsőként ő ejtette ki suttogva az Everville szót. Talán, kezdte gondolni Maeve, Whitney mégis igazat beszélt. Talán az ördög csakugyan megkísértette apját Mr. Buddenbaum képében, s nem másért töltötte meg csalfa ábrándokkal a szívét, hogy azután kéjesen lássa összetörni. A probléma nem hagyta nyugodni se éjjel, se nappal – ám sosem kínoztá annyira, mint amikor egy vihar kellős közepén apja közel hajolt hozzá, és azt mondta:

– Erősnek kell lennünk, szívem. Nem halhatunk meg, különben Everville is velünk hal.

Az éhezés és kimerültség mostanra delíriumba hajszolta – néha a Liverpoolból érkező hajó fedélzetére képzelte magát, ahogyan görcsösen kapaszkodik a jeges deszkákba; máskor újra Írországból volt, füvet és gyökereket evett, csak hogy ne maradjon úgy az éhség –, tiszta pillanataiban mégis azon tűnődött, hogy ez talán csak valamilyen próba; Buddenbaum így akarja megtudni, hogy akikre Everville álmát bízta, elég erősek-e a túléléshez. A gondolat olyan logikusnak tűnt, hogy nem tarthatta magában.

– Papa...? – ragadta meg apja kabátujját.

Apja felé fordította arcát, noha az alig látszott ki csuklyája alól. Maeve csak a szemeit láthatta, ám azok ugyanolyan szeretettel nézték, ahogy mindig.

– Mi az, gyermekem? – kérdezte.

– Azt hiszem, talán... talán ennek mégiscsak így kellett lennie.

– Mit mondasz?

– Talán Mr. Buddenbaum figyel bennünket, és látni akarja, hogy megérdemeljük-e a várost. Talán, amikor már azt gondoljuk, nem bírjuk tovább, megjelenik és elmondja, hogy ez az egész csak próba, azután elvezet minket a zöldellő völgybe.

– Ez nem próba, gyermekem. Egyszerűen csak ilyen a világ. Az álmok meghalnak. A semmiből hideg támad és megdermeszti őket. – Átkarolta és szorosán magához ölelte leányát, noha ehhez is alig maradt ereje.

– Én nem félek, papa – jelentette ki Maeve.

– Nem-e?

– Nem, nem félek. Hosszú utat tettünk meg együtt.

– Bizony úgy van.

– Emlékszik még, milyen volt otthon? Hogy azt hittük, éhhál vár ránk? Hát nem haltunk éhen. Vagy hogy milyen volt a hajón? A hullámok elsodorták mellőlünk a többieket, és azt hittük, mi is vízbe fülünk, de megmenekültünk. Nem így történt?

A férfinak sikerült kipréselnie magából egy halvány mosolyt.

– De igen, gyermekem, így történt.

– Mr. Buddenbaum tudta, miken mentünk keresztül – jelentette ki Maeve. – Tudta, hogy az angyalok végig vigyáztak ránk. És a mama is...

Érezte, ahogyan apja összerándul mellette.

– Az éjjel róla álmodtam... – vallotta meg.

– És szép volt?

– Ahogy mindig. Lebegtünk, egymás oldalán, egy nyugodt, nyugodt tengeren. És esküszöm, ha nem tudtam volna, hogy itt vagy, gyermekem, és visszavársz...

Nem fejezte be a gondolatot. Előttük, a vakító fehérségben mintha egyetlen éles kúrtszó harsant volna; egy diadalmas hang, amit az előttük és mögöttük zötykölődő szekerek felől azonnal harsány kiáltások kórusa követett.

– Hallotta ezt?

– Valaki van itt velünk!

Újabb kürtszó harsant, majd még egy és még egy, ami mind hosszabb visszhangot vert, hogy végül az egész fehér világ meg teljen érces zengéssel.

Az O'Connellék előtt imbolygó Sturgis szekér recsegve megállt, azzal Sheldon hátrakiáltott a soron, hogy maga mellé szólítsa a férfiakat.

– Stratton! Whitney! O'Connell! Elő a puskákkal!

– Puskákkal? – kapott levegő után Maeve. – Papa, mihez keltenek a puskák?

– Csak mássz be a szekérbe, gyermekem – felelte Harmon –, és elő se gyere, míg vissza nem térek.

A trombitaszó egy pillanatra elhalt, de most újra felzendült, fenségesebben, mint valaha. Ahogyan bevackolta magát a szekér belsejében, a hangjára kis remegések futottak végig Maeve vézna testén, mintha a zene átrázná szikár izmait, de még a velejét is. Zokogni kezdett, ahogyan látta elindulni apját, puskával a kezében. Nem őt féltette, sokkal inkább maga is bele akart gázolni a hóba, hogy láthassa: miféle kürt adja ki ezeket a hangokat, amelyek furcsamód ennyire mélyen megindítják; hogy miféle ember játszik rajta. Talán egyáltalán nem is ember, döntötte el megigézett fejjel. Talán az angyalok azok, akikről alig néhány perce beszélt – ők szálltak le a földre és fújták meg harsonáikat.

Belefúrta tekintetét a hóviharba, azzal a hirtelen és megingathatatlan bizonyossággal, hogy nem is más történik: mennyei őrangyalaik jöttek el megmenteni őket, s velük nyilván a mama. Ha megerőlteti a szemét, hamarosan láthatja is őket, aranylón, kéklőn és lilán. Felállt a bakra és megkapaszkodott a vászonban, hogy jobban lásson, amint minden irányban végigpásztázza a jellegtelen fehérséget. Erőfeszítését siker koronázta. Amint a harsonák harmadszor is halleluját zengtek, a hófüggöny néhány pillanatra szétvált. Hegyeket látott balról és jobbról, akár egy kelepce fémfogait, s közvetlen maguk előtt egyetlen gigászi csúcsot, alacsonyabb lankáin sűrű fenyvessel. A rengeteg határa száz méternyire se lehetett a szekértől, a zene hangjai pedig abból az irányból érkeztek, ezt biztosan tudta. Apjának és társainak nem látta nyomát, de nyilván a fák között járhattak. Mily könnyű lenne követni őket, és csodálatos is apja oldalán állni, amikor újraegyesül a mamával. Hát nem lenne áldott pillanat,

ha angyalok körében csókolná meg anyját, hogy Whitneyvel együtt láthassa mindenki, aki nemrég még gúnyt űzött belőlük?

A hófátyol tüstént összezárult, ám mielőtt ez megtörténhetett volna, már le is pattant a szekérről és futva indult a fák felé. A hó pillanatokon belül elnyelte mögötte a szekeret, ahogyan elborította az előtte terpeszkedő erdőt is, így vakon tapogatózott előre az üres világban, és minden második lépésnél megbicsaklott a lába. Sok helyütt veszedelmesen mélyen gyúlt fel a hó, többször is úgy elmerült benne, mintha elevenen eltemetnék, ám mielőtt elgyengült tagjai végképp megadták volna magukat, ismét felharsantak a kürtök, hogy a zene új élettel töltse fel izmait és ábrándokkal ködös fejét. Az édenkert egy darabja várta. Angyalok, mama és az ő szerető apja, akivel olyan várost építenek, amelynek az egész világon a csodájára járnak.

Nem hal meg, ezt biztosan tudta. Sem ma, sem még hosszú évekig. Nagy munka vár rá, és az angyalok nem elmúlásának tanúi lesznek, ha már ekkora utat tett meg azért, hogy elvégezze művüket.

Most már látta maga előtt a fákat, a bármely háznál magasabb fenyőket, akár a zord őrszemeket. Apját szólongatta, ahogyan szaladt feléjük, ügyet sem vetve a hidegre, sebeire, szédült fejére. A harsonák közel kerültek, és a szeme sarkában hirtelen színeket érzékelt, mint valami angyali kart, amely még nem emelte szájához hangszerét, csak köré csoportosul és látni engedni verdeső szárnyai hegyét.

Láthatatlan kezek terelték az örökzöld fák lombosára alá, s ott, ahová a hó nem érhetett el, ahol a földet fenyőtüskék puha szőnyege borította, térdre rogyott és zihálva kapkodott levegő után, miközben a kürtök zengése testének minden részét átjárta.